

Szerkesztői iroda:
Nagyenyeden
A KIADÓHIVATALBAN
hová
lap szellemi részét illető
közlemények küldendők

Kiadóhivatal:
Wokál Lajos könyvkereskedése
hová
az előfizetések és hirdetések
bérmentesen küldendők.

Kéziratok nem adtnak vissza.

KÖZÉRDÉK.

Vegyes tartalmu heti lap.

Megjelenik minden vasárnapon.

Előfizetési feltételek:

helyben házhoz hordva vagy
vidékre postán küldve
egész évre 4 frt.
félévre . . . 2 frt.
negyedévre 1 frt.

Hirdetmények díja:

3 hasábos petit sorért, vagy
ennek helyéért 5 kr.
Bélyegdíjért külön 30 kr.

Nyilttér sora 15 kr.

Nagyenyed társadalmi élete.

III.

(Sz.) Nagyenyed ma, teljes feldúlása után 39 évvel, a legmiveltebb, a legfejlettebb városok között foglalhat helyet hazánkban.

Pár rom van még csak utcáim, melyek 1849. évben szenvedett romlására emlékeztetnek, ellenben vannak csinosan épült, szabályozott, kövezett, befásított utcái.

Van terjedelmes és igen szép sétatere, fürdője. Vannak népkertjei, vendéglői, nagyvárosias kávéháza, csinos cukrászata, szépen berendezett kereskedőüzletei, könyvkereskedése és nyomdája. Van Enyeden Alsófehérmegye közönsége által épített díszes nyilvános kórház, melynek felépítési és berendezési költségeihez Enyed társadalma is járult jelentékeny összeggel; van Alsófehérmegyével közösen épített laktanyája 2 honvéd zászlóalj részére berendezve. — A városi elemi és polgári iskolák részére most rendez be a város közönsége saját költségén vásárolt és kiépített valóságos palotát. Vannak szép középületei jelentékeny számmal, ezek között a Bethlen-főtanodának akkora terjedelmű és oly díszes tanépülete, melynek, mint tanépületnek, párja kevés van.

Van a Bethlen-főtanodának 23 ezer kötetből álló nagybecsű könyvtára, ebben gazdag theol. és filozófiai könyvtár, ugyanezen főtanoda ifjúságának szép és gazdag szépirodalmi könyvtára. — Van Enyeden népkönyvtár, két olvasó-egyleti könyvtár, külön orvosi szakkönyvtár, ez utóbbinak gyarapítására gazdag alapítvány letéve. Van a főiskolának gyönyörű éremtára, természetrajzi gyűjteménye, melyeket egy-egy derék szaktanár gyűjt össze, rendez be fáradhatlan kintartással, ritka szép ízléssel s melyeket Enyed és vidékének lelkes, áldozatrakész társadalma is folyton gazdagít. Van ezek mellett egy tisztelt polgárának oly válogatott

és gazdag ornithologiai gyűjteménye, mely még néhány külföldi szaktudós figyelmét is magára vonta s melyet ezen nagyérdemű szaktudós gyűjtött össze és rendezett el.

Van Enyed társadalmának két olvasó-egylete. Ezek mellett külön olvasó-egylete a főiskola fiatalosságának és a két honvéd zászlóalj tisztikarának. Van tűzoltó-, gyümölcsészeti-, önképző és segélyező iparos egylet, a vegyes korcsolya-sport-kedvelőknek szintén egyletük; műkedvelő-társulata, szegény tanulókat segélyező női köre. Egyik székhelye az alsó fehérmegyei történelmi és régészeti társulatnak, az E. M. K. E. alsófehérmegyei központi választmányának, az alsófehérmegyei tanító-egyletnek. Van a főtanoda fiatalosságának önképzőköre, ennek havi közlönye, zenekara, vegyes dalkara. A theologiai akadémia fiatalosságának külön önképzőköre, dalkara. — Van városi dalkar, továbbá a műkedvelő-társulatnak vegyesen nő- és férfitagokból alakult dalkara.

Van Enyeden tűzoltó zenekar, mely még akkor alakult, mikor még ilyen az erdélyi részekben nem volt egy városban sem; van híres népzenekar. Van a főtanoda tanári karának keblí özvegy-árvai gyámalapja; van városi szegény-alap, ennek nevelésére egyes ember-barátok által szép alapítványok letéve; van városi tisztviselői nyugdíj-alap; városi polgárokból alakult olyan egyesület, mely a Bethlen-főtanodában tanuló 16 szegénysorsu növendéket kegykosztal lát el. Van heti közlönye, szolid alapokon nyugvó kiegészítő takarékpénztára, postaforgalma oly nagy, mekkora akárhány két akkora népességgel bíró városnak sincs, mint mennyi népességgel Enyed bír.

Van mindezek mellett Enyednek oly tömör és mivelte értelmisége, melyhez hasonlót Magyarországon aránylag csak kevés város bír felmutatni. Enyed társadalma az őszi és téli szezonban mű-

kedvelői és fillérestélyeket, nyilvános bálakat; a természet kinyílt szakában tavaszi és nyári mulatóságokat rendez, — többnyire jótékony czélra — elég sűrű egymásutánban Ezen Enyed mivelte közönségének színe-java szokott jelen lenni.

A helyes gazdálkodás folytán a város közvagyonja jelentékenyen megnövekedett, mi magyar nemzeti vagyon gyarapodás.

Férfiakat tudunk felmutatni az 1849. utáni időkből, kik becsületes keresményeik gondos megtakarítása folytán vagyont gyűjtöttek stb. kulturális intézmények támogatására, szegénysorsu tanulók segélyezésére tették le alapítványul. — Az 1849-ben feldult Enyed ezen derék fiai csak a közelebbi mult pár évtizedben 150,000 frtot számláló alapítványokat tettek le részint már meglevő kulturális intézmények gyámolítására, részint újnak létrehozására, ide nem számítva a kisebb alapítványokat, melyek együtt szintén 30—40 ezer frt értékre becsülhetők s ha az alapítványi vagyonok megbontásának, ujalog szellőztetett téves elmélete erdélyi ref. egyházkerületünkben elnémul, alapos kilátás van rá, hogy Alsófehérmegyében és Enyeden az alapítványt-tevő derék hazafiaknak még egy egész sora fog következni.

Enyednek az újabb időkben némelyek által annyi kedvteléssel és czélzatosan kisebbített társadalma nemcsak hogy meg nem vonja anyagi és erkölcsi segélyét semmi olyan törekvéstől, mely a hazafias támogatásra méltóan számíthat, hanem az ily törekvések javára nemes lelkesedéssel és bőkezűleg nyújtja mindkét-nemű segélyét.

Az E. M. K. E. részére például akkora öszszeget irt alá s fizetett le részben, hogy minden egyes lakosára, nemzetiségi különbség nélkül, közel 1 frt esik. Ennyit aránylag még csak Kolozsvár adott.

TÁRCZA.

Csendes napok.

Csendes magányban telnek a napok
Komor, egykedvű, szótalán vagyok
Leörömlöm a perceknek . . .
Bármit tegyek, itten minden szabad
Nem állja senki — senki útamat
Talán meghalnom is lehet . . .

Ah hogyha volna, mint sok másnak
Vállamon nyüge jó barátoknak
Mint volt is egykoron . . .
Akkor talán ez árva élet
Nem volna olyan semmivé lett
S zengnék más hangokon . . .

Márkus

Ki a hibás?

— Elbeszélés. —

Irtá: Ignác László.
(Folytatás és vége.)

Egyszerűen éltek, bár isten elég jó móddal áldotta meg őket. Kedves kis leánykájukért akartak vón' mindent áldozni.

Dejst' meg is érdemelte, mert olyan szép kis leánya még Bécsben sem terem, mindig azt mondotta Pista bátyám, mikor a katonaságból haza jött.

Alig volt több 10—12 évesnél s már is irigykedve néztek reá a falu többi leányai. Karcus termete, nyájás szőke arca, aranyos hajfürtjei, égkék szemei, szép

nagy szempillái, megnyerő módora, mind-mind irigylésre méltók valának.

A két kis gyerek — mert hát nagyon egyformák lehettek ugy életkorra — gyakran játszadozott együtt, hol a Szépködi uramék kertjében, hol pedig a nagyságos perronján. Együtt nőttek fel; együtt jártak ábcét tanulni a tiszteletes urhoz. Szerették is egymást a kis porontyok, ugy, hogy jobban sem kellett. A nagyságos ur sokszor órákig el-elgyönyörködött bennök; kézenfogta őket, bevitte a gyümölcsös kertbe; ő is játszadozott velök. De bizony nem tetszett ez büszke feleségének! Még a nagyságos ur is gyakran kapott szidást; — hát még a szegény urficska?!

Sirt is a szegény István urfi eleget; kérte is mamáját, hogy engedje Rózsikákhoz játszani. De a vén boszorkány, — mert igazán annak kell, hogy nevezzem, — nem engedett büszkeségéből. Sértette őt, hogy az ő fia egy Szépködiinek, a kinek az apja egy közönséges szántóvető embernek volt a gyermeke s csak ugy cseperedett fel a maga emberségéből, egy ilyen Szépködiinek a leánykájával játszadozzék.

Rózsika sokszor tett szemrehányást a kis Pistikának, hogy miért nem megy hozzájuk! Ilyenkor szegény Pistika el-elpirult, de nem akarta a szegény Rózsikát megsérteni az által, hogy az igazat megmondja. Elvégre már csak az iskolában találkozhatott egymással a két játszótárs, de ők mégis annyira szerették egymást. Az István mamája még a tiszteletes urnak is megmondotta, hogy ne engenje együtt társalogni a két gyereket. De biz, a tiszteletes ur, kinek a szeretet magvait kell elhíntenie hivei és tanítványai között, nem nagyon hallgatott a büszke asszony szavaira.

Mikor már István a 10-ik évébe lépett, atyja elhatározta, hogy a közelebbi nagy városba viszi hol tanulmányait folytathassa. Közel volt már az elválás ideje. István

oly rosz kedvvel várta azt, nem mintha a tanulástól félt volna, hanem, mert fájt neki a játszótársától való megválás.

Mig István távol volt a szülői háztól, Rózsika gyakran találkozott Halmágyi bácsival s mindig kérdezte, hogy mikor jön haza Pistika?

Már második éve volt távol a kedves gyerek s ez alatt a mama mindig remélte, hogy majd ha haza jő, ő is csak lesz olyan büszke, hogy nem is néz a kis Szépködi Rózsikára. — Mikor már két egész iskolai év forgott le, mely alatt István csak akkor láthatta szülőit, mikor ők felkeresték, egy reggel az öreg Halmágyi azzal a határozott szándékkal lépett fel neje előtt, hogy Istvánt haza hozatja a szünidőre. Hasztalan veté ellene a büszke asszony féltését, az öreg nem akart tagítani.

Szép júliusi este volt, midőn büröndökkel terhelt nehéz hintó robogott végig akáczsorosa a Halmágyi kastélyhoz. A kis Pistát hozták haza s hogy utban magát meg ne unja, a mama akaratára, a mama rokonának, a gazdag Szotyori Adolf uszorasának a leánykáját, Luizikát is elhozták. — A büszke mama azt hitte, hogy a hosszas távollét s még inkább a kis játszótárs, a szép — de kissé tulhizott Luizika elfeledtetik azt a gyűlölt Rózsikát Istvánnal. — De bizony számításában csalatkozott. István mindjárt másnap hazajötté után elkérezvén atyjától, — de anyjának mitsem szólva — látogatást tett Rózsikáéknál.

Most is szép volt Rózsika, tán még szebb és kedvesebb, mint két évvel ezelőtt. István itthon léte alatt többször tett látogatást Rózsikáéknál, sőt mamájának engedelmével Rózsikát is gyakran meghívta magukhoz. Nem is hitte a büszke asszony, hogy a kis ártatlan szivek oly őszinte szeretettel legyenek egymás iránt.

A következő iskolai év beállta Istvánnak megint távoznia kellett, hogy elhagyja, — talán örökre kedves kis játszótársát, az angyali Rózsikát . . .

Enyed társadalmának elitje nem fülög adós, mint korunkban, fájdalom, országszerte divatban van, hanem munkás, takarékos. A családok keresztényeket haza szokták vinni s azt családjukkal megosztva használni fel az élet szükségére.

Ez nevezhető provinciális kisvárosi szokásnak, de bizony jó szokás.

Társadalmi javarészenek eme szokása azonban ritka vendégszeretettel párosul. Ki Enyeden valaha megfordult s vendégszeretettét igénybe vette, az ennek szívéllyességét és melegségét csak később felelte el, ha egyáltalán elfeledte.

A sulferáján és a dákóromanizmus című eszmék Enyeden termő talajra nem találnak. Ellenkezőleg a magyar alkotmányhoz, a magyar nemzeti hagyományokhoz, emlékekhez ragaszkodó társadalom ez, mondhatni minden ízében. Együtt érez, együtt küzd, együtt aggódik, együtt reménykedik. Nagyenyed társadalmi az anyai viharos időket átélte magyar nemzettel.

A mely város társadalmi akkora katastrofák után, mekkorák Enyedet érték, ezeket bírja felmutatni, az nem alszik, hanem nagy élénkséggel dolgozik. Az olyan társadalomban bizonyára van erő. Az egészséges társadalom.

Miért szükséges ezt kisebbíteni, mikor nem szolgáltat rá okot?

A magyar állam és az erd. ref. egyházkerület jól felfogott érdeke ezen társadalomnak nem gyöngítését, de erősítését teszi szükségessé.

Az erdélyi gör. kath. egyház az Enyed szomszédságában levő Balászfalvát nem gyöngíti, ellenkezőleg tőle telhetőleg erősíteni igyekszik.

Ugyanezt teszi a rom. kath. egyház is Gyulafehérvárral, mely Enyeddal szintén szomszédos és nemzetiségi tekintetben szintén fontos pont.

Az elmondottak azonban korántsem azt teszik, hogy Nagyenyed társadalmában építeni, javítható ne lenne. — Van bizony ilyen nálunk is elég.

Alkalmoszerűleg fogunk szólni erről is.

A közigazgatási bizottságból.

Megyénk közigazgatási bizottsága aug 8-án tartotta meg augusztus havi rendes gyűlését br. Kemény Kálmán főispán elnöklété alatt. A gyűlés nem volt oly látogatott, mint a mult havi s a választott tagok közül alig egy néhány jelent meg. Pedig néhány érdekes tárgy élénkebb discussiót keltett az ülésen.

Az alispán távol létében Török Bertalan főjegyző tett jelentést a közigazgatás mult havi folyamáról. Legfontosabb az Abrudbányán építendő nagyszabású katonai laktanya ügyében az, hogy a helyszíni tárgyalás a kikül-

II.

Erős, hideg őszi délután volt. Az eddig oly élénk Halmágyi házat nagy levertség, mély gyász lepte meg. Az öreg nagyságos urat már csak a ravatalon láthatjuk. Szegény István urfi nem is remélte, hogy mikor másodszer hozták haza hosszas távollét után, ép temetésre kelljen mennie. Levertségét még fokozá a büszke mamának abbéli kívánsága, hogy most már félbehagyva tanulását, maradjon honn.

Bajosan tudta elviselni, hogy szülői házat oly forrón szeretett atyja nélkül látta. Vigaszának egyedüli reménye abban állott, hogy már nem kell legalább távol lennie imádott Rózsikájától.

De annál inkább megtörtött, midőn büszke anyja határozottan ellenzé azt, hogy bár néha-néha találkozhassek Rózsikával.

Anyjának egyedüli óhajta volt, hogy fia csak is Luizikát szeresse, csak vele foglalkozék . . .

III.

A következő tavaszon Szt.-Mártonban új gyászt látunk. Most a Szépködi ház siratja a háznak szemelényét, díszét, büszkeségét, a szegény kis Rózsikát. Ott fekszik a drága angyal a koporsóban; hófehér menyasszonyi ruháját István könnyekkel áztatja s fájdalomtól eltelt kebbel teszi fel a kedves halott fejére a myrtusból készült menyasszonyi koszorút. — Az egész falu gyászolja a szegények e véd-angyalát, a leánykoszorúnak legfényesebb gyémántját, a fiatalok e bálványát; csak a büszke Halmágyiné és az ő drágálatos Luizikája örvendenek a drága angyal menyemenetelén. S miért? . . .

IV.

Pár évvel ez események után a szt.-mártoni temetőben egy virágos sírhalmra dőlve találunk egy magos

dött katonai közeggel, teljes megegyezésre vezetett s így nemsokára — a helyi nehézségek elenyésztése után — hozzáfognak a laktanya építéséhez, mely nemcsak Abrudbányát hanem az erdélyi részeket is egy monumentális középülettel fogja gazdagítani.

Séder Rezső szentbenedeki jegyző lemondásának tudásul vétele, néhány fegyelmi és katonai ügy után az adófelügyelő terjesztette elő jelentését a mult havi adózási viszonyokról, mely szerint a július végéig esedékessé vált egyenes adótarozásból, mely egy millió 122 ezer 904 frt 27% krra rugott, e hó végéig csak 208,261 frt 50% krt fizettek be az adózók s így most az adóhátralék 914,642 frt 77 krajczár.

A bizottság kénytelenítve érezte magát az adófelügyelő indítványára az adóbeszedő közegek személyes felölősségét határozatilag kimondani. Hadmentességi adóban 52174 frt 81 kr állott fenn ez évre s ebből július hó végéig 3244 frt 94 kr fizettetvén be, ezímen is fennáll közel ötvenezer forintnyi adóhátralék.

Tóth Miklós közp. árvászéki elnök jelentése szerint július havában a központi árvászek gondviselése alól felszabadult 97 árva és így e hó végével 11,496 árva és 165 gondnokolt maradt.

A megye utviszonyairól Nádory Vilmos adott képet jelentésében s szerinte a megyei és állami utak kifogástalan jó karban vannak, — sok helyütt dolgoznak apróbb javításokon s felszereléseken. Forgalmi akadály júliusban sehol sem fordult elő. A nagyenyed-torockói ut teljesen elkészült, — a gyulafehérvár-abrudbányai uton 5 új hid épül, — s munkába adattott a balászfalvi hadászati uton is 8 új mütárgy. Nagy baj az, hogy a közmunkaváltság nem foly be rendszeren, — s így a szolgabirokat a bizottság erőlyesebb fellépésre utasította.

Id. Gáspár János tanfelügyelőnek jelentése után Tribusz Gusztáv kir. ügyész tudatta, hogy jul. végével a gyulafehérvári kir. törvényszéki fogházba 204, — az abrudbányai járásbírószéki fogházban 11, — a balászfalviban 3, — marosújváriban 7, — a nagyenyediben 14, — a vizaknaiban 5 fogoly volt. — Rend. tisztaság, élelmezés és fegyelem tekintetében nincs kifogás.

A megye egészségügyi állapotáról júliusban dr. Magyar Károly főorvos adott képet, mely általában kedvezőnek mondható. Betegek nagyon kevés fordult elő, — halálozás még kevesebb. A nagy hőség miatt, legtöbb gyomor- és bélhurut fordult elő. Szörványos vérhasesetek is voltak, — Csekkelán (6) és Nagyenyeden. Szamarhurut adta még elő magát sűrűbben: Szásznfaluban 17, — Tompaházán 24 eset, — sőt Strázsa községben 4 halálos végű eset is volt. — A roncsoló toroklob is folyton kisért s Gyulafehérvárt három, Nagyenyeden 4 kis gyermeket ragadott el.

Véletlen szerencsétlenség folytán Marosújvárt 2 ember veszté életét, mindkettőt a működő gépekkel való vigyázatlan bánásmód ölte meg. — Verespatakon pedig egy ember bányaszerencsétlenség áldozata lett.

A négy városban, Gyulafehérvárt, Nagyenyeden, Abrudbányán és Vizaknán összesen 37 halálozás történt, tehát 3-al keveseb, mint júniusban. A megyei közpórházban a mult hóban 73 beteg ápolattott, — s azok legna-

karcsu férfit. Sáppadt arcán az igazi igaz fájdalom kinja mély barázdákat hagyott maga után. Szemei elhomályosultak; össze-vissza kuszált haján s rozsz rendben tartott bajuszán látszik, hogy az élethez nem sok kedve lehet.

Korántsem lehet felismerni benne a hajdani István urfi. S miért oly bus ez a férfi? . . . ez kit már csak pár óra választ el a földön elérhető — talán legnagyobb — boldogságtól . . .

Lassankint térdre emelkedik a fiatalon megöszült alak . . . még csak egy imát rebeg és siet . . . siet . . . menyasszonyához. Imájában miért kér bocsánatot egy láthatatlan angyaltól? Miért vádolja édes anyját! . . . miért mondja szerencsétlenebb ember nincs a világon, mint ő! . . . mint ő, ki pár óra mulva karján vezeti menyasszonyát az oltárhoz, hogy isten szent színe előtt örök hűséget esküdjék neki . . . ? . . .

V.

Már nem él büszke Halmágyiné; elköltözött, hogy egy szerencsétlen párt hagyjon maga után e földön.

Szegény István urfi soha sem szerette Luizikát, de . . . megtette anyja kedvéért . . . sirba döntötte szívének legszébb reményét, a kedves Szépködi Rózsikát, az által, hogy engedett anyja szavainak . . .

És azóta soha sincs béke a Halmágyi háznál.

Mondják meg az urak, hogy itt kt volt a hibás?!

* * *

Ezt beszölte a mi öreg Rettagi Sándor barátunk. Ezzel mondotta meg, miért ne keressük fel Halmágyi uramékat.

Én kitaláltam, hogy ki volt a hibás? és a ki kíváncsi rá, annak szívesen megsugom.

gyobb része gyógyultan eltávoztán, e hó elején 38 beteg maradt ápolás alatt.

A főorvos felolvasta egyúttal a megyei közpórház igazgatójának: — Dr. Boc Józsefnek jelentését a közpórház egy félesztendéjéről s ennek kapcsán a bizottság elismerését fejezte ki azért a buzgalomért, melyet a szépen berendezett s folyton gazdagított kórház tisztviselői kifejtének.

Végül egy fontos elvi kérdés került eldöntés alá. A belügyminiszter u. i. gyakorta megsemmisíti — hozzá közvetlenül beadott kérések alapján — a másod fokú erdőkíhágási bíróság ítéleteit. Ez ellenében a bizottság azon az elvi alapon áll, hogy az erdőtörvény ide vonatkozó intézkedése határozottan felállítja azt, miszerint a másod fokú bíróság ítéletei végérvényesek s így a miniszterium eddig követett eljárása ellen feliratot intéz miután az árvászek vizsgálatára Tóth Miklós elnök kiküldetett, — a bizottság tagjai a tett indítvány folytán, a báró főispán ur vezetése alatt behatóan megsemmisítették a kórház összes helyiségeit, műszer készletét s a tapasztalt rend, pontoság és tisztaság felatt a főispán igen elismerőleg, nyilatkozott Dr. Boc József igazgató főorvosnak, dr. Farnos Árpád kezelő orvosnak s a buzgó gondnoknak s őket további buzgó működésre kérte fel. Ezzel az ülés véget ért.

LEVELEZÉS.

Abrudbánya, 1888. aug. 7.

Az „erdélyi román közmívelődési és irodalmi szövetkezet“ folyó hó 5. és 6. napjain tartá meg az itteni gör. keleti egyház templom helyiségében népes közgyűlést, melynek lefolyásáról dióhéjba szorítva, a következőket jegyeztem fel.

A gyűlés kezdetét isteni tisztelet előzte meg, minek megtörténte után egy három tagú bizottság választott, hogy a szövetkezet itten levő öreg Baritz György első titkárját — kinek feladata lévén, hogy a közgyűlést vezesse — hívja meg. A bizottság hivatásában eljárva, egy kis idő mulva Baritz a templom hajójába megérkezve, hosszan tartó „se trease“ fogadta; az éljénzés lecsillapultával, elég érthető hangon előadta, hogy a szövetkezetnek nagy vesztesége van, mivel egy az elnök, valamint alelnök elhalálozott s így a jelenlegi gyűlésnek lez feladata helyüket betölteni; továbbá a szövetkezet 23 évi működéséről röviden emlékezett meg, — mondván, hogy ezelőtt 23 évvel ott állottak, hogy számbavehető tankönyvek sem voltak s most — hála a gondviselésnek — e szövetkezetnek sikerült oly tért foglalni a román irodalomban és oly tankönyveket dolgozott ki, hogy a magyar kormány által is elfogadtattak; tehát minden román ember büszke lehet rá s így e szövetkezet eszméjét kötelek minden jó romának úgy megőrizni, mint két szemévilágát, mert e szövetkezet van hivatva a román nemzetet irodalmi téren tovább fejleszteni, ezeknek előadása után felhívta a közgyűlést, hogy programmba irtak letárgyalása végett egy kor-elnököt válasszanak, így a közgyűlés egyhangulag szónokot kiáltá ki, ki is az általános bizalmat megköszönve, a gyűlést megnyitottak nyilvánítja. Ezekután helybeli ügyvéd Fülöp Sándor üdvözölte a kor-elnököt s a messze vidékről összegyűlt román atyafiókat s beszöde végeztét „Isten hozot“ tal zárta be.

Ezeknek elhangzása után kor-elnök a gyűlést felhívta több bizottság megalakítására, minek megtörténte után felolvastattak az ország különböző városából érkezett üdvözlő sürgönyök, továbbá kiosztatott a munka-programm és a szövetkezet működéséről szerkesztett kimutatás, nemkülönben az alapító és pártoló tagok névsora felolvastott, végre pedig a gyűlést elnök felosztatva, egy közös ebédre gyűlt össze Knobloch József polgártársunk gazdag asztalához nemzet-különbség nélkül, hol a jó kedv és egyetértés nem hiányzott. az első pohárköszöntés a negyedik fogásnál vette kezdetét a király Ó Felsége életésével, így ez tovább folyt egész este 7 óráig, midőn a közönség a polgári olvasó és társalgó egylet helyiségébe sietett, hol is a román fiatalok dalestélyt rendezett, mi összhangzásából ítélve beillett volna bármily nagyvárosba s így ezzel az első nap eseményei végetérték.

Második nap, aug. 6-án, reggel 10 órakor vette kezdetét a második ülés, ennek megnyitása után a tegnapi megválasztott bizottságok tették meg szokásos jelentéseiket, miknek megtörténte után, két felolvasás tartott és pedig dr. Spán Péter a „nők mívelődéséről“ és helybeli ügyvéd Bosiota László pedig Udvarhelymegyében levő egyes falvak neveiről, — mindkét felolvasót megéljenzették.

Es már most következett a tulajdonképeni közgyűlés főtárgya t. i. egy elnök, alelnök, pénztárnok, könyvtárnok és a választmányba egy tag választása, — ezen nevezetes választások megejthetésére kor-elnök a közgyűlést felfüggesztette s a választók értekezés végett a templom ezinterájába mentek ki, a honnan a templomba visszamenve, közös megállapodás és egyhangu felkiáltás után elnök lett Baritz György, alelnök Popea Nikola j. gör. keleti archimandrita, pénztárnok topánfalvi lakos ügyvéd Kandra Geraszim, könyvtárnok dr. Spán Petru és

ján 38 beteg

ei kórház
entését a kór-
a bizottság
melyet a szé-
kz tisztviselői

eldöntés alá.
sítói — hozzá
másod fokú
a bizottság
y ide vonat-
miszerint a
egy a minisz-
ez miután az
küldetett, — a
áró főispán ur
órház összes
rend, pontos-
erőleg, nyilat-
dr. Farnos
knak s őket
ülés véget ért.

38. aug. 7.

v e l ő d ő s i
h ó 5. és 6.
ház templom
folyásáról dió-

te meg, minek
választatott,
György első
közgyűlést ve-
n eljára, egy
megérkezve,
és lecsillapul-
zóvetkezettek
amint alelnök
feladata he-
vi működésé-
gy ezelőtt 23
könyvek sem
e szövetke-
dalomban és
gyar kormány
ember büszke
feles minden
világát, mert
irodalmi tá-
nu felhívta a
yalása végett
egyhangulag
megköszönve,
tánu helybeli
t s a messze
zéde végzett

gyűlést fel-
megtörténte
sából érkezett
aka-programm
mutatás, nem-
felolvasatott,
közös ebédre
gazdag aszta-
edv és egyet-
s a negyedik
ltetésével, így
a közönség a
sietett, hol
összhangzá-
sba s így ezzel

kor vette kez-
án a tegnap
os jelentési-
ás tartatott és
és helybeli
egyében levő
vasót megöl-

pani közgyű-
rnok, könyv-
ása, — ezen
k a közgyű-
égett a tem-
plomba
gu felkiáltás
a Nikola j.
vi lakos ügy-
an Petru és

választmányi tag Hanea Juon esperes, — így több tárgy nem lévén, a gyűlést elnök hosszantartó „se treasce“ között bezárta, azon reményben, hogy a legközelebbi közgyűlésen, mely F o g a r a s b a n fog tartatni, viszont látják egymást. Este bál tartatott, melyen fényesebbnél fényesebb román öltözékeket lehetett látni, a bál tisztia jövedelme 270 frtot meghaladja.

A notabilitások között itt láttuk: Baritz Györgyöt, Macellosiu Iliet, Puskásiu Hilár, Pap Gábrú, Podoba Baritz, Pap Györgyöt, Popesku Janost, Preda Janost, Frates Nikanor, Kozma Petru, dr. Lukás Baritz és végül a szomorú emlékü Axenteu Severt.

Általában a közgyűlés csendben és rendben folyt le. Székely.

Az E. M. K. E. brassói közgyűlése.

A bejelentések után itélve, a szent Istvánnapi közgyűlés a várakozásnak megfelelően fényesen fog sikerülni. Miután Nagyenyedről és vidékéről is számosan jelentkeztek, szükségesnek tartjuk ismétellen közölni a tudnivalókat. Az indulás 18-ról 19-re menő éjjel 1 óra után Kolozsvárról érkező vonattal fog történni, mely 19-én délelőtt 9 óra 45 perczerk érkezik Brassóba. Ott a pályaudvaron ünnepélyes fogadtatás lesz. — gr. Bethlen András főispán üdvözlőlvén a vendégeket. Az elszállásolás részint magán lakásokban, részint vendéglőkben lesz. — amint a jelentkezők előzetesen kifejezték kívánataikat; eziránt már a homoródi állomásig jövő rendező bizottság fog felvilágosítást adni. Délután 1 órakor tisztelgés lesz gr. Bethlen Gábor EMKE. elnöknek, 2 órakor társas ebéd a „Zöld fa“ szállodában (tetszés szerint rendelve), 4 órakor kirándulás a „Czenkre“, este 9 órakor fáklyás zene, 10 órakor ismerkedési estély a „Zöld fa“ szállodában.

Augusztus 20-ika a legemlékezetesebb napok egyike lesz az EMKE. életében. Delelőtt 9 órakor Szent Istvánnapi nagy isteni tisztelgetés lesz a r. kath. templomban, melyen az EMKE. tagjainak nagy része diasmagyar öltözetben vesz részt. Möller Ede brassói apát-plébános és esperes fogja fényes segédlettel megtartani a misét, — Kovács Ferencz marosvásárhelyi apát-plébános pedig a szent-beszédet, — 10 1/2 órakor lesz az ünnepélyes közgyűlés. — 12 1/2 órakor az ev. luth. templomban nagy orgona hangverseny, 2 órakor díszelőadás (egy teríték borral együtt: 2 frt 20 kr.) Este 8 órakor díszelőadás (ülőhely ára: 1 frt 50 és 1 frt.) Augusztus 21-én reggel 1/2 7-kor lesz a s i n a i kirándulás különvonattal A tömösi honvédelemkőnl a vonat megáll. Délben 1 órakor társas ebéd, délután 1/2 4 órakor visszaindulás. (Uti jegy: 3 frt 50, 2 frt 70 és 2 frt 10 kr., ebéd: 2 frt 20 kr.) Utlevélről a bejelentettek részére gondoskodva lesz.

Brassóban a vendégek bevonulásánál ott lesz Brassó összes magyarsága és a hétfalusi csángók százan felül lovas bandérium. Csak az ottani szászok és románok nem akarják belátni a EMKE. feladatát és kulturális céljait, — nem fogadván el a meghívást. Az udvariasság követelte, hogy meghívassanak; — itélő tehetségük s belátásuk megbírlására jó alkalmat szolgáltat újólag is magartatásunk.

Azon t. tagtársakat, kik a brassói ünnepélyre ígérkeztek, — kérjük, hogy mindenesetre jöjjenek el megmutatni, hogy az erdélyrészi magyarság egy szívvel és egy lélekkel pártolja az EMKE. hazafias irányát és békés céljait

TANÜGY.

Fekete József ny. főgimnáziumi tanár beklüdtötte nyilvános algimnáziumáról és nevelő intézetéről szóló az évi tudósítványát. A nevelésügy terén s a gyermek irodalomban is, mint egykori szerkező, szép sikereket aratott tanár a tudósítvány elején szakavatottsággal mondja el nézeteit a nevelésről. E bevezetésben a tapasztalt paedagogus annak a véleménynek ad kifejezést, hogy „ez ifjú jellemre csaknem mindig a környezet van hatásos.“ Ebből kiindulva kifejti, hogy „ott hol a fiu igazgatója és tanárai körében él szüntelenül, ezeknek munkássága jó példaként, áll előtte, a esüggendő számára mindig van egy-egy biztató szavuk, e szorgalmait elismerő nyilatkozataikkal kitartásra ösztönzik s könnyű szerrel találnak módot arra, hogy munkára áhítózu lelke mindig kapjon táplálékot.“ E rendszer által elért eredmény folytán adtak olyan kiváló egyéniségek, mint Bossányi László, Gergelyi Tivadar országgyűlési képviselő stb. elismerő és köszönő nyilatkozatokat. A fővárosi sajtó s a szülők nem egyszer nyilatkoztatták ki azt, hogy Fekete József intézetében olyan alkalmas rendszer van, melynél fogva a fiuknak sohasem kellett i s m é t e l n i. Ki lehet emelni az intézetben nevelkedett gyermekek jó modorát, mit ugy nyernek a gyermekek, hogy egy családot képeznek az igazgatóval s tanárokkal s alkalmuk van az itt vendégekként megforduló irodalmi, művészeti és közéleti kitűnésegekkel személyesen érintkezni. Ki kell emelnünk még azt is, hogy Fekete József igazgató specialista abban, hogy a legel h a n y a g o l t a b b g y e r m e k k e l i s m e g k e d v e l t e t i a t a n u l á s t. Az intézetben neves, közöttük egyetemi tanárok is vannak alkalmazva. A javítás nem pusz-

tán fegyelmileg, de szép szóval történik. Különös gond van a gyermekek tisztaságára és egészségére fordítva s kényükre-kedvükre soha sincsenek hagyva. A kik részletes és kimerítő leírást akarnak maguknak szerezni az intézet szabályairól, forduljanak Fekete József igazgatóhoz. Budapest IV. reáltanoda utca 12 szám.

VEGYES HIREK.

— A n. enyedi ref. theologiai akadémián a papi szigorlatok augusztus 30—31 napjain fognak megtartatni.

— A n. enyedi reformátusok templomában folyó aug. hó 19-én gyász-emlék-ünnepély fog tartatni, N. Enyed városnak 1658 aug. havában a tatár hordák által történt feldúlása évfordulója alkalmával

— Ruczaháti Tarjagoss Illés úr nevet cserélt. A „Prot. Közöny“ 32-ik számában Szász Gerő név alatt eresztett meg egy hazaffyas pohárköszöntőt. Azon való örömben, hogy a multkori toaszját közöltük: most ilyen ténképen emel poharat: „Már ismét kísért az Enyedizmus. Az a pöffeszkedő, egügyü bambaság, mely magát a világg közepének tolja fel.“ „A Közérdek nekünk ront és elnevez Tarjagoss Illésnek. En úram, teremtom, mennyi szellem; s mennyi finomság, a társadalmi életnek és az irodalmi tisztességnek minő élénk érzéke! Ezt látva: van-e még olyan bolond, ki a theologiat el akarná hozni Enyedről, abból a fiuom légkörből?“ . . . „Kicsoda kívánhatna jobb, lélekemelőbb iskolát egy leendő papnak, mint egy ilyen pap?“ [itt a „Közérdek“ volt pap-szerkesztőjét érti Illés úr] . . . a ki Enyeden végezte a theologiat, ott a Vágó-téle vendéglő tőszomszédságában“ „A jámborok, ott Vágó mellett, nem tudják, hogy senkit sem lehet neveltséggé tenni, haró okot nem ad. Ki-ki önmagát teszi azzá.“ [Ezt igazán eltalálta Kegyelmed!] „Nem szószátyárkodunk“ [ne szerénykedjék Illés úr!] „Nem személyeskedünk . . .“ [de — édes Illés úr!] „A maga idejében appellálunk az egyházkerülethez és megkérdézzük: a most még Enyeden levő theol. fakultás az erdélyi ev. ref. egyházkerület leendő papjait tudományosan és kulturailag [Faj! Illés úr] növelni hivatott intézet-e, vagy egy vidéki kis város Kiházati Egylete?“ [Nagyon helyes Illés úr! est el ne felejtse megkérdézni.]

„A theologia az egyházkerület dolga . . . az neveljen a kor színvonalán álló papokat, kik ne legyenek megméltelyezve az „Enyedizmus“ által, mely adequat olyan dolgokkal, melyeket ritkán szoktak leírni, de mi el fogjuk mondani.“ [Mondja el Illés úr egy hazaffyas pohárköszöntőben, hogy nyögjenek az enyedik a „Varczagás“ utczában!] „Ha a kolozsvári, vásárhelyi, udvarhelyi gimnáziumok ellehetnek theologia nélkül, majd csak meg lesz az enyedi is, mely mai napig az országos törvény ellenére, 7. mond: hét tanárral kompromittálja a Bethlen-főtanodát a theologia miatt; és a theologia kompromittálja a különben derék gimnáziumot.“ [Nagyon helyes Illés úr! el kell vinni a theologiat Enyedről a Vágó-téle vendéglő tőszomszédságából Kolozsvárra, a „Kispipa“ fogadó mellé, ahol Kegyelmed is meriti inspiratioit s olyan „tudományosan és kulturailag magas színvonalon“ álló hazaffyas pohárköszöntőkkel nevelné az ev. ref. egyház leendő papjait!] Kedves Tarjagoss úr! Csak arra kérjük: ne változtassa meg országos elismerést nyert nevét; ne irigyelje Szász Gerő babérjait; tartsa meg a Tarjagoss nevet. Ugy is csak e névhez fűződik a hazaffyas pohárköszöntők képzete! Szives üdvözléssel a legközelebbi alkalomig!

— A n. enyedi kereskedőifjak táncmulatsága. Nagyenyed város társadalma egészen felfrissült a kereskedőifjuságnak a sétatérén. folyó hó 5-én rendezett táncmulatsága folytán, egy oly czél érdekében, mely Magyarország minden nagyobb városában létrejött, — t. i. egy kereskedőifjusági önképző és segélyző egyesület létesítése végett. — A táncmulatság javában este 7 óra után indult meg. a szépen feldíszített és kivilágított táncszertén. A bejáratnál csinos jelvényekkel felékesített rendezők várták a közönséget s vezették be a rondoba. A bejáratnál egy transparent ezen felirattal „Vig mulatságot“ fogadta a közönséget. A második kapu felett szintén, egy csinos transparent díszlett, melyen egy hajó volt látható ezen felirattal: „Eljének vendégeink.“ Szemben a bejáratnál a zenészek részére készített emelvény felett volt a csinnal és nagy fáradsággal kiállított táncrend A táncz helyiség-be bemenőleg jobbra és balra szintén igen díszes kapuk voltak felállítva. A táncz helyiség közepén pedig egy impozáns díszoszlop volt felállítva, melynek tetején egy korona ragyogott, alját pedig egy két méter magas tükör-oszlop képezte. — A táncmulatságon igen díszes közönség gyűlt egybe, nemcsak Enyedről, hanem a vidékről is. Jelen voltak: Büsch Viktorné, Bodola Lajosné, Bokor Mózesné, Czirner Józsefné, Folyovits Sándorné, Fehérdi Józsefné, Hegedüs Gyuláné, Krissmannits Vilmosné, Korbuly Bálintné, Kovács Gyuláné, Lázár Adolfné, dr. Magyar Károlyné, Nádori Vilmosné, Nagy Lajosné, Papp Gyuláné, Rapais Rómeoné, Sebestyén Sándorné, Sahlmenn Már-

tonné, br. Splényi Henrikné, Straub Jánosné, Thelmann Józsefné, Tóth Miklósné, Ungerpek Miklósné, id. Winkler Jánosné, ifj. Winkler Jánosné, dr. Winkler Albertné, — Babos Berta, Bokor Klára Balog Ilona, Czirner Luara, Fehérdi nővérek, Finch Róza br. Kemény Olga, Karrassi Ilona, Ludvig Olga, Márk Nina, Mégai nővérek, Molnár Mariska, Papp nővérek, Pattanyus nővérek, Straub Tinka Steibel Emmi, Török Gyöngyi, Winkler Flóra s még többben, ki tudna mind elősorolni a jelenvolt díszes hölgy-koszorut. — A négyeseket 60—80 pár lejtette. — A mulatságnak ugy szellemi, mint anyagi sikere teljesen kielégítő. Köszönetet kell mondanunk azon rendezőknek, kik heteken keresztül fáradoztak abban, hogy a közönség teljes meglegedését kiérdemeljék. Köszönetet kell mondanunk ifj. Winkler J. elnök és Bodola L. alelnök uraknak kifejtett buzgalmukért. A kik az anyagilag is szép eredményü mulatságon részt nem vettek, sajnálhatják, hogy egy kellemes estét nem élveztek velünk. — C.

— A budapesti állami közép-iskolákban (VIII. kerület, Sándortér 4 sz.) a beiratások szeptember hó 1-ső napjától 10-dik napjáig tartanak.

— Megyei közgyűlés. Főispán báró ö Mlga: Nagy Enyed r. t. város képviselőtétének kérése folytán folyó hó 16-ka délelőtti 11 órára rendkívüli megyei közgyűlés egybehívása iránt intézkedvén. — Van szerencsém erre meghívni. — T á r g y a i: 1) A m. kir. miniszter és N. Enyed város között iskola építés czéljaira kötéendő 10.000 forint kölcsön jóváhagyása. — 2) N. Enyed város képviselőtétének határozata iskolai ezélokra szánt borvám felemelés ügyében. — 3) N. Enyed város vásárvám jegyzéke. — 4) N. Enyed város és özv. Bene Józsefné között vásárszerződés. E közgyűlés tárgyai-nak előkészítése végett az állandó választmány folyó hó 16-án délelőtti 9 órakor gyűlést tart. — Nagyenyeden, 1888. évi augusztus hó 8 án — az alispán helyett: T ö r ö k B e r t a l a n, megyei főjegyző.

— Nagy velőcipéd-ünnepélyek lesznek Bécsben f. h. 11. és következő napjain. A vasparipaszövetkezet, melynek több mint 10.000 tagja van, ekkor tartja versenyeit s a választmány, mely már hónapok óta kitartó buzgalommal működik, mindent elkövet, hogy a vendégek 4—5 napot kellemesen töltsenek el. Különösen impozánsnak ígérkezik a nagy Korzó a Ringen, melyen az eddigi érdeklődés után itélve 800—10.000-en vesznek részt. Lesz bankett, táncmulatság, kirándulások a Kahlenbergre, Semmeringre stb. — A vendégek kényelmére a bizottság 7 frtos szelvényfüzeteket bocsátott ki, melyek a részvételt igen jutányossá teszik. Minden közlelőbbi felvilágosítást szivesen közöl K a s z á s I s t v á n u r a Budapesti Kerékpár Egyeslet kapitánya VI. kerület Róza utca 84.

— Szájkonzerváló szerek hamisítása. Dr. Popp J. G. udvari fogorvos azt a tapasztalatot tette, hogy híres szájtisztító szereit, melyek minden gyógyszerárban kaphatók, de különösen Anatherin-szájvizét hamisítják, illetőleg más, sokszor káros szert is hasonló elnevezés alatt és hasonló külső kiállítással hoznak forgalomba. Ennek következtében figyelmezteti a közönséget, hogy csak dr. Popp-féle szereket kérjenek és fogadjanak el, ha csalatkozni nem akarnak.

KÖZGAZDASÁG.

Egy kis vasuti élmény.

Kisebb vasuti késedelmek, nálunk már oly mindennapivá és megszokottá váltak, hogy az utazó közönségnek fel se tűnnek, sőt ugy látszik hogy ezek változatoságuknál fogva mintegy fűszerét képezik a különben egyhanguvá váló utazásnak. — Ha azonban az ember mint az velem történt a kávémasina forma mozdony szuszának kifogyása miatt este 7 órától éjjel 12-ig egy helyben ülni kénytelen, az már nem valami mulatságos állapot főként, ha az ember egy tul tömött vonaton nem kedvére való társaságban heringmódra leprélve találja magát.

Ilyen nem irigyelendő helyzetbe jutottam én is pár év előtt. Válaszut előtt, bele van ekelve „Siebenbürgisch Alpenvereinehez“ tartozó kéjutazásra indult szászatyafiak: lelkészek és tanárokból álló tudós társaságba.

Egyrészt ugyan örvendtem, hogy az épp akkor híressé vált Schullverrein eszméjét, mint egy magtostestive magam előtt láthattam, másrészt azonban nem valami kellemesenhatott reám ama tudat, hogy conductor szivtelen szivesége folytán kilátásba helyezett hosszú várakozási időt ilyen — a nagy némettség eszméjétől duzzadó keblű és a magyar hazát és nemzetet homályos papaszemen néző társaságnak legyek kiegészítő része s a német alapossg közepette esetleg még alaposan is unjam magamat.

Az utazást félbeszakító nem remélt intermezzo kezdetben elég élénkítő tette az időzést, mert még a flegmaticus szászatyafiak is eholericusuá változtak s kezdetben boszankodva, később élezelődve adtak kifejezést méltó indignatiojuknak.

Mindez azonban nem sokat használt, mert a vasuti személyzet a hivatalos ügymenetek más álláspontjához

hűen valóban példányszerűen agyonhallgatta az utazóközönség interpellációit.

Átellenemben ülő szomszédom és a középkort már túlhaladott lelkipásztor praedesti natiobani megnyugvásával — természetűdős fiatal tanár szomszédját is kinek a vonat megállásával, úgy látszik a testek tehetetlenségének változhatatlan törvénye törvénye jutott eszébe s e felett bosszúságában a II. od rendű vasutat tertiába ponálni szeretette volna, — csakhamar megnyugtatta. En is jobbnak láttam unatkozó angolt adó szerepemet a magyarral felcserélni füsttel és beszéddel az unalmat elűzni.

(Folyt. köv.)

Gazdasági vegyesek.

* **A hullott alma értékesítése.** A múlt évben keresték vidékünkön az aszalt almát 6 frt 60 krért mázsáját. Bármily mennyiségben megvették volna, de dacára a nagy gyümölcs termésnek és annak, hogy szeptemberben a hulló alma vékáját 10 kron nem lehetett értékesíteni, aszalvány nem volt kapható. Az idei sorágy alma termelés évében érdemes volna a hulló gyümölcs értékesítésére komoly kísérletet tenni. Minthogy az alma aszalványt borkészítésre viszik külföldre, a hullott gyümölcsöt hámozatlan, magostól és magházzal együtt 4 dbba vágva kell padláson (hü) aszalni és így vékájáért 30 krt lehet kapni, mert 22 véka nyers gyümölcs ad egy mázsa aszalványt. — Dr. Vinkler.

Koncentrált marhatrágya.

(Engrais de boeuf) Alkalmunk volt közelébb egy cikket közölni a „Saxl testvérek“ cég (Bécs. III. Rennweg 20) temesvári gyárában készülő „konzentrált marhatrágya“ számos előnyéről s arról a kitérítéséről, melyben e trágya anyag az idei nagy-körösi gazdasági kiállításon részesült. Erre vonatkozólag most a sziléziai központi gazdasági egyesület boroszlói vegyékísérleti állomásának tudós tanáráról dr. Holdelfleiss-től egy szakszertű véleményt is közölhetünk, mely következőleg hangzik: „A kísérletre beküldött koncentrált marhatrágya fontosabb növényi tápanyagokban — 12.05% víztartalom mellett — 51.73% szerves alkatrészeket, 0.71 légenyt (Nitrogén) mint ammoniakot, 3.17% más légenyvegyeket, 4.86% phosphorsavat, 0.24% kénsavat, 1.62% kalit s 2.00 meszet (Calcium) tartalmaz. Ha megpróbáljuk kiszámítani azt, mely összetételekben áll a benne feltalálható káli, akkor felteherő: 0.52% kénsavas káli (SO₄K₂)

és 2.48% ketted phosphorsavas káli; de ez utóbbi számítás az anyag megítélésére nézve közömbös. Ezek szerint a koncentrált marhatrágya egy jó és czél szerű összetételű trágyaszer, mely tartalmánál fogva minden földnemhez egyaránt alkalmas. Szerves természetű a könnyebb talajra utalja ugyan, de alkatrészeinek könnyű feloldhatóságánál fogva nehezebb talajra is ép úgy használható. Organikus alkatrészeinek nagy mennyiségű

és finom elosztása használhatóságát nagyban emelik, míg az alkatrészek czél szerű aránya egyenlő módon teszi alkalmassá minden trágyázást igénylő veteményhez, de különösen a kalászos növényekhez, továbbá burgonyához és lenhez.“

Felelős szerkesztőség:

Dr. MAGYARI KÁROLY TÖRÖK BERTALAN.

Kiadó-tulajdonos WOKÁL JÁNOS.

legkitűnőbb szer minden rovar ellen,

feltűnő gyo san és biztosan pusztítja el a házi bogacákat.

Tökéletesen elpusztítja a poloskát és bolhát.

A konyhákat kitisztítja a sváb-bogaraktól.

Elpusztítja a mojakat.

Megment a kellemetlen legyeketől.

A házi állatokat, virágokat és növényeket megmenti a bogaraktól.

A főt tökéletesen megtisztítja a tetűktől.

Tessék figyelemmel lenni, hogy eredeti „Zacherlin-Specialitás“ csak eredeti üvegben kapható: Zacherl J

Bécsben I. Golschmidgasse Nro 2.

R A K T Á R A K :
 N.-Enyeden: Winkler János urnál. Gy.-Fehérvárt: Fröhlich Gyula gy.sz. ur
 Balászfalván: Schieszl Károly gyógysz. ur. Mahler Ignac „
 „ Sinberger Salamon „ „ „ Nagy József „
 „ Hevitskovits Lipót „ „ „ Mihelyes Zsigmond „
 Verespatakon: Moldován Lajos „ „ „ Jakabfy Albert „
 és Cirner J. József urnál Nagyeneden.
 A raktároknál az „eredeti Zacherlin Perzsa“ falragaszok
 vannak kifüggesztve. 6-10

KÖNYVKERESKEDÉS.

A „KÖZÉRDEK“ KIADÓHIVATALA.

KÖNYVKÖTÉSNET.

Wokál János

K Ö N Y V N Y O M D Á J A

mindenféle nyomtatványok,

ugymint:

eljegyzési és esketési jegyek, számlák, körlevelek, névjegyek, levélfejek,

hivatalos táblázatok, falragaszok, cégnyomati borítékok,

vásári, pénztári könyvecskék, utalványok, lapok és folyóiratok, bármily nagyterjedelmű munkákat

— minden nyelven —

a legdíszesebb kiállításban jutányos árak mellett állit elő.

Minden fajtu és nagyságu fehér, szürke, kék és szines

— i r o d a - p a p i r o k, —

írónok és rajzeszközök, névnapu és ujévi kártyák, mindennemű levélpapírosok, borítékok és mintazacskók, kitűnő tenták fekete, karmin, kék és zöld színekben, vonalozók, háromszögek, rajzpapírosok, festékek és

rajzkönyvek, mindennemű vonalozott üzleti és gazdasági könyvek

a legjutányosabb áron kaphatók könyvkereskedésben.

Raktárt tartok községek és egyesek részére

mindenféle hivatalos nyomtatványokból.

PAPÍR-, ÍRÓ- ÉS RAJZESZEREK-KERESKEDÉS. KÖLCSÖNKÖNYVTÁR.